

Лекція. ТИПИ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ТА ЇХНЯ ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Класифікація підприємств галузі. Особливості й проблеми функціонування АТП.

2. АТП як система. Умови ефективного функціонування виробничо-економічних систем на транспорті.

3. Основні організаційні документи АТП. Їхнє призначення й характеристика.

1. Класифікація підприємств галузі. Особливості й проблеми функціонування АТП.

Всі підприємства автотранспорту незалежно від їхньої організаційно-правової форми, відомчої приналежності й територіального розташування розділяються на 3 групи:

- 1) Автотранспортні й авто-експлуатаційні підприємства
- 2) Авторемонтні підприємства
- 3) Автообслугові підприємства

Автотранспортні підприємств - це підприємства галузі що займаються перевезенням вантажів або пасажирів і, крім цього, що виконують комплекс робіт з підтримки рухомого складу в робочому стані зберігання, технічна обслуговування, ремонт). У зв'язку з цим АТП є комплексним підприємством.

У відмінності від АТП авторемонтні й автообслуговуючі підприємства ставляться до розряду спеціалізованих.

Авторемонтні підприємства - це підприємства, що виконують роботи по відбудові працездатності автомобіля або окремих його вузлів і агрегатів.

Автообслуговуючі підприємства - це підприємства, які виконують роботи з обслуговування транспортних засобів, по обслуговуванню пасажирів у путі або займаються обробкою вантажів. (рис. 1).

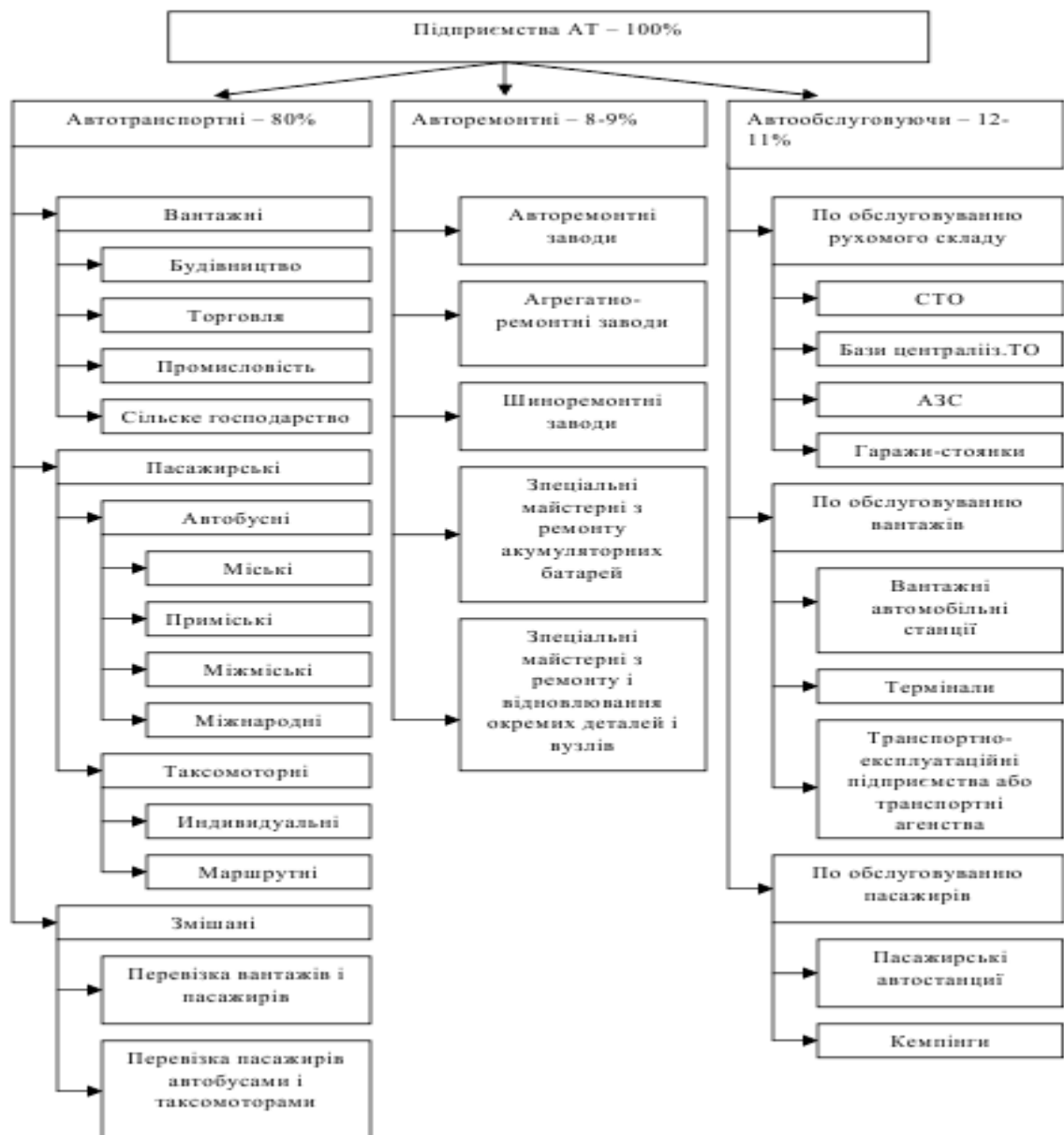

Рисунок 1- Характеристика підприємств автомобільного транспорту

Проблеми функціонування АТП:

АТП має наступні відмінні риси:

- 1) Основний виробничий процес здійснюється за межами самого підприємства.
- 2) АТП середніх розмірів нараховує приблизно 50-120 одиниць РС.
- 3) Середні АТП обслуговують значну кількість клієнтів (100-200 клієнтів).

4) На роботу АТП істотно впливають зовнішні фактори незалежні від роботи АТП (природно-кліматичні умови, дорожні умови, розташування клієнтів).

5) У практиці роботи АТП використовуються нетрадиційні методи планування й керування виробництвом.

Недоліки в роботі АТП:

1. Відсутність раціональної структури парку рухомого складу:

А) Відсутність маловантажних автомобілів у структурі автотранспорту.

Б) Недостатня кількість спеціалізованих транспортних засобів.

В) Недостатнє використання причепів і напівпричепів.

2. Недостатньо високий рівень розвитку виробничої технічної бази (ВТБ) АТП (35%): невисокий рівень організації механізації робіт ТО й ТР.

3. Низький рівень ТЕП використання РС у порівнянні з іншими видами транспорту.

$$\left. \begin{array}{l} \alpha = 0,3 - 0,4 \\ g = 5 - 6m \\ \beta = 0,4 - 0,5 \\ V_{\alpha} = 20 - 25 \text{ км / час} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{транспорт.} \\ \text{У середньому} \end{array}$$

У порівнянні з іншими видами транспорту продуктивність одиниці РС набагато менше продуктивності залізничного, річного, морського транспорту. Тому собівартість одиниці продукції автомобільного транспорту в 10-20 разів вище в порівнянні з іншими видами транспорту.

4. Проблема в організації роботи апарату управління:

- низький рівень автоматизації обробки економічної й технологічної інформації;

- недосконала система організації документообігу.

2. АТП як система. Умови ефективного функціонування виробничо-економічних систем на транспорті.

Класифікація АТП:

1. По ступені складності:

- Прості
- Складні
- Дуже складні

2. По ступені визначеності робіт:

- Детерміновані
- Імовірнісні

Детерміновані - це такі системи, які характеризуються певним набором елементів, які дозволяють чітко описати дану систему.

Імовірнісні - це такі системи, які характеризуються наявністю нестабільних параметрів, що змінюються (поломки рухомого складу, хвороба робітників, зміни маршрутів та інші).

АТП належить до розряду дуже складних імовірно-детермінованих соціально-виробничих економічних систем. Тому є пояснення.

В АТП на початок кожного планованого періоду (місяць, тиждень, день) відомий певний перелік показників: перелік клієнтів і планований обсяг перевезень, маршрутна мережа. По кожному із цих параметрів щодня можуть відбуватися зміни.

АТП належить до розряду виробничо-економічних, тому що на АТП виконується комплекс виробничих робіт, а метою є одержання прибутку.

АТП належить до соціальної системи, тому що на підприємстві є колектив працівників.

Для дослідження діяльності підприємства використовується системний підхід. Принципи системності припускають розгляд сучасного підприємства як системи, яка має ряд особливостей.

Особливості систем:

1. Цілісність системи, коли всі елементи й частини системи служать досягненням загальних цілей, які стоять перед підприємством у цілому
2. Складність, яка проявляється у великій кількості зв'язків у середині підприємства й за його межами

3. Висока інерційність, що визначає можливість із високим ступенем вірогідності пророкувати розвиток організації в майбутньому.

4. Високий ступінь надійності функціонування, що визначає взаємозамінність компонентів і способів життєдіяльності організації.

5. Принцип адаптивності, тобто всі внутрішньо-організаційні побудови є реакцією організації на відповідні зміни.

Відповідно до системного підходу ефективність роботи АТП залежить від двох характеристик:

- 1) Стан системи.
- 2) Функціонування системи.

Рисунок 2 - Характеристика ефективності роботи АТП

Стан системи - це внутрішня побудова досліджуваного об'єкта, тобто його організаційної структури.

Структура підприємства:

- Виробнича структура (основний склад підприємства).

- Структура керування.

Функціонування системи - це поточна реалізація можливостей підприємства, що обумовлена станом об'єкта.

3. Основні організаційні документи АТП. Їхнє призначення й характеристика.

Основні документи на АТП - Устав підприємства і його паспорт.

Устав підприємства являє собою документ, без якого не можливе створення й реєстрація підприємства як юридичної особи. Рекомендації зі складання Уставу наведені в Законі України «Про підприємство». У цьому документі відбиваються основні напрямки діяльності підприємства, його склад і структура та інші показники.

Можлива наступна структура уставу підприємства:

1. Загальні положення:

1.1 Засновники підприємства.

1.2 Його адреса.

1.3 Платіжні реквізити.

1.4 Повна назва.

1. Ціль створення й основні напрямки його діяльності.

2. Юридичний статут підприємства. Організаційно-правова форма.

3. Органи керування підприємства, склад і розмір.

4. Майно підприємства, його основні засоби.

5. Планування, звітність.

6. Фінанси й кредит.

7. Матеріально-технічне забезпечення й реалізація продукції, основні постачальники.

8. Трудовий колектив і його соціальний розвиток.

9. Порядок організації, реорганізації й ліквідації підприємства.

У відмінності від уставу паспорт - це уніфікований документ, що відбиває результати виробничо-господарської діяльності підприємства.

Паспорт - це документ, що засвідчує виробничі можливості підприємства, як сукупності засобів виробництва, трудових і матеріальних ресурсів для випуску продукції або виконання послуг.

Відповідальність за вірогідність даних, своєчасність уточнень і змін несе перша особа підприємства, тобто директор.

Дані паспорту повинні відповідати бухгалтерській і статистичній звітності. У цьому документі наводяться дані за всіма показниками за кожний рік. Паспорт є документом строгого обліку й підлягає зберіганню в архіві підприємства, а при необхідності паспорт або його окремі форми відносять до режимних документів.

Структура паспорта АТП:

1. Положення про паспорт і вказівки про його заповнення.
2. Загальні відомості про АТП.
3. Рухомий склад (характеристика по марках, по типу кузова, по терміну служби, по пробігу з початку експлуатації).
4. ВТБ і її характеристика (склад будівель і споруджень, робочих механізмів і інші)
5. Виробничі фонди й капітальні вкладення.
6. Обсяг транспортної роботи й ТЕП використання РС.
7. Характеристика дорожньо-транспортних випадків, якщо вони були й запобігання ДТП.
8. Витрати матеріальних ресурсів.
9. Чисельність працюючих робітників по класах, розрядах, їхня зарплата, продуктивність праці.
10. Фінансові показники роботи (доходи, витрати, прибуток, рентабельність)
11. Генеральний план ділянки.
12. Показники соціального розвитку.